UUTISET

On syytä toivoa, että järjestöt osaavat laittaa asiat tärkeysjärjestykseen ja lunastaa odotukset, jotka järjestöihin tänäänkin kohdistuvat. **PUHEMIES EERO HEINÄLUOMA (SD.)**

EU-rahoitus ykkösasia maataloudelle

Neuvottelut EU:n rahoituskehyksistä ja metsälakien sekä ympäristöhallinnon uudistaminen vaikuttavat maatiloihin.

EU:n rahoituskehykseen liittyvät neuvottelut ovat kokoomuksen kansanedustajan **Janne Sankelon** mielestä tämän kevään ykkösasia suomalaiselle maataloudelle.

”Vaikka uudistus venyy vuodella, neuvottelut jatkuvat. Sellaisia tietoja on tullut, että Suomen näkemykset ovat saaneet vastakaikua. Se on se iso kuva maatalouden kannalta. Tärkeää on sopia, että 141-tukea voi jatkaa vanhaan malliin tämä vuosi”, Sankelo sanoo.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja **Jari Leppä** (kesk.) sanoo myös, että Suomen hallituksen pitää käyttää kaikki vaikuttamisen keinot, jotta Suomen saamat EU-maataloustuet pysyisivät ennallaan.

”Suomen pitää olla neuvotteluissa jämäkkä, eikä pidä antaa periksi. Maatalous ei enää kestä leikkauksia. Kyse ei ole siitä, onko suomalaisella kuluttajalla mahdollisuutta syödä suomalaista ruokaa, vaan kannattaako tuottajan tuottaa sitä.”

Jari Lepän mielestä ei ole kohtuullista, jos maaseutua koskevia leikkauksia jatketaan entiseen tahtiin.

Maatalous on jo säästänyt osansa

Eduskunnassa keväällä eteen tulevat jälleen säästöt. Talouden sopeutustoimien mittaluokasta ei toistaiseksi ole tietoa, mutta maaliskuun budjettikehyksessä päätetään keinoista, joilla yritetään kaventaa kestävyysvajetta lähivuosina.

Myös maataloudelta odotetaan säästöjä.

Leppä odottaa kehysriihen tuloksia pelonsekaisin tuntein.

”Edelliset budjettileikkaukset koskettivat raa’alla tavalla maaseutua. Mielestäni ei ole kohtuullista, että samaa leikkauslinjaa jatkettaisiin.”

Myös Sankelon mielestä maataloudesta on jo säästetty tarpeeksi.

”Maa- ja metsätalous on osallistunut säästöihin etupainotteisesti, joten uusia leikkauslistoja ei tarvita.”

Kehysriihi voi olla myös mahdollisuus. Hallitus voi edesauttaa energiapuun korjuuta. Puuta saadaan metsistä liikkeelle tienvarteen muun muassa metsänparannus- ja pienepuun korjuutukien ansiosta. Lepän mielestä kemera- ja petu-rahojen tasoa pitäisi nostaa.

”Metsä- ja energiasektorille ei synny investointeja, ellei ole varmuutta esimerkiksi korjuuketjulle annettavista tuista. Monia investointeja on siksi laitettu jäihin. Myös korjuupään koneinvestointeja on lykätty. Moni urakoitsija on joutunut todella ahtaalle.”

Janne Sankelon mielestä metsänhoitoyhdistyslakiin tarvitaan valinnanvapautta.

Metsälaki koskee metsän talouskäyttöä

Suoraan maatalouteen liittyvää lainsäädäntöä ei keväällä ole odotettavissa. Metsälain ja metsänhoitoyhdistyslain muutos sen sijaan vaikuttaa maatiloilla.

”Metsälaki koskee nimenomaan metsän talouskäyttöä”, Sankelo korostaa.

Leppä on samaa mieltä.

”On muistettava, että nyt valmistella on metsälaki eikä esimerkiksi ympäristönsuojelulaki. Puuta pitää saada liikkeelle kestävällä tavalla ja metsäomistajille on annettava vapauksia toimia”, Leppä sanoo.

Sankelon mielestä metsänhoitoyhdistyslakiin tarvittaisiin lisää valinnanvapautta ja mahdollisuuksia kilpailla. Pakollisia maksuja voisi harkita. Virallisen kannan lainmuutoksiin kokoomus ottaa, kun ne etenevät eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Sankelo on kokoomuksen harvoja maatalouden puolestapuhujia eduskunnassa. Hän on puolueen varapuheenjohtaja.

JAANA KANKAANPÄÄ

Eduskunnan puhemies Eero Heinäluoma ja puoliso Satu Siitonen-Heinäluoma kättelivät kutsuvieraita valtiosalissa. Kättelyvuorossa presidentti Tarja Halonen ja Pentti Arajärvi. Taustalla odottavat ensimmäinen varapuhemies Pekka Ravi ja toinen varapuhemies Anssi Joutsenlahti.

Ympäristöluvat ruohonjuuritasolle

Yksi politiikan kevättä hitaampi muutos on ympäristölupahallinnon keventäminen.

”Ympäristölupien saaminen maatiloille kestää liian kauan ja ne ovat liian kalliita. Tuotantorakennuksien laajentaminen on ihan normaalia toimintaa ja valtaa päättää niistä pitää siirtää kuntiin”, Sankelo sanoo.

Lepän mielestä ympäristöhallintoa ei saa irrottaa omaksi virastoksi. Asiaa pohditaan parhaillaan ympäristöministeriön alaisuudessa.

”Järkevintä on, että alueelliset ympäristöviranomaiset toimivat saman elykeskuksen alaisuudessa. Kunnille ja elylle pitäisi antaa lisää ympäristölupien myöntämisvaltaa. Luparosesseja pitää saada jouheviksi”, hän toteaa.

Etenkin navettaan investoivat viljelijät ovat joutuneet odottamaan vuosia lopullista lupaa.

”Isoille toimijoille säädökset ja valvojat eivät tahdo riittää, mutta pienet toimittajat säädellään ja valvotaan henkihieveriin”, Leppä muotoilee.

AIMO VAINIO
JANNE IMPIÖ

Presidentti opasti kansanedustajia kantamaan vastuuta

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** esiintyi ensimmäistä kertaa valtiopäivien avajaisten pääpuhujana eduskuntatalolla. Presidentin puheen pääpaino oli taloudessa.

Presidentti katsoi, että taloudesta, velasta ja kestävyysvajeesta on kuultu paljon puhetta. Nyt odotetaan vain hallituksen ja eduskunnan tekoja.

Niinistö viittasi 1990-luvun lamapäätöksiin, etenkin **Esko Ahon** (kesk.) ja **Paavo Lipposen** (sd.) hallitusten leikkauslistoihin ja pankkitukiin.

”Mutta ne tehtiin, koska tekemättä ei voitu jättää”, Niinistö toisti saman toteamuksen kahteen kertaan puheen aikana.

Niinistö opasti kansanedustajia toteamalla, että tahdolla voi mennä mennä vaikka läpi harmaan kiven, kun asia sitä vaatii.

”Tätä teiltä nyt odotetaan, koska tekemättä ei voi jättää”, Niinistö painotti.

Lisää ulkopoliittista ”fundeerausta”

Presidentin ja eduskunnan yhteistyö on Niinistön mielestä sujunut hyvin.

”Olen pitänyt käymiämme keskusteluja ja toimivia epämuodollisiakin yhteyksiä erittäin hyödyllisinä, ja toivoakseni olette täällä kokeneet samoin”, hän sanoi.

Myös perustuslain mukainen yhteistoiminta-lauseke ei ole ollut presidentille tai valtioneuvostolle epäselvä.

”Ainakin minulle on ollut helpotus havaita, ettei sananselittämistä, saati juristeja, ole tarvittu – on vain toimittu ja hyvässä yhteisymmärryksessä.”

Eduskunta käsittelee kevään aikana turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon. Niinistö odottaa eduskunnalta tärkeää palautetta.

Presidentti haluaisi jatkaa keskustelua selontekojen väliaikanakin

”Ajatuksenani on rakentaa toistuva ulkopoliittinen fundeeraus-tapaaminen, johon toivon eduskunnan ja monien muiden asiasta kiinnostuneiden osallisuutta. Myönnän toki, että idea on anastettu suoraan naapurilta.”

Ei väkivaltaa politiikkaa

Niinistö ei hyväksy väkivaltaa poliittisessa vaikuttamisessa. Niinistö otti valtiopäivien avajaispuheessaan epäsuorasti kantaa viime viikolla Jyväskylässä tapahtuneeseen puukotusiskuun.

Niinistö totesi, että suomalainen demokratiasta ja yhteiskunnallinen eheys ovat suuria arvoja, jotka eivät rakennu samanlaisuudelle, vaan toisen yksilön ihmisyyden ja ajatusten kunnioittamiselle.

”Tätä oppia voimme vaatia muualta tulevilta tai toisin ajattelevalta, kunhan sitä itse noudatamme. Jos demokratiassa ajaa asiaansa väkivaltaa käyttämällä, sanoissa tai teoissa, se on väkivaltaa kaikkia kohtaan.”

Puhemies kaipasi kihlausta

Eduskunnan puhemies **Eero Heinäluoma** (sd.) vastasi presidentille kohteliaina sananmuodoin. Hän kehui, että Niinistö on aloittanut ulkopolitiikan johtajuuden ja se edellyttämän yhteistyön vahvalla tavalla.

Heinäluoma otti myös kantaa talouskysymyksiin. Hän toivoo, että työmarkkinajärjestöt kykenisivät sopimaan pikaisesti avoinna olevista kiistoistaan.

”On syytä toivoa, että järjestöt osaavat laittaa asiat tärkeysjärjestykseen ja lunastaa ne odotukset, jotka järjestöihin tänäänkin kohdistuvat.

Työmarkkinajärjestöiltä on odotettu jo pitkään yhteistä kantaa siitä, millä keinoin työuria voitaisiin pidentää. Asialla on vaikutusta siihen, kuinka kovia päätöksiä menojen leikkauksista tai verojen korotuksista hallitus joutuu tekemään.

”Olisiko maaliskuun kihlaus liikaa toivottu”, Heinäluoma kyseli.

Yhteistyölle ei moitteita

Ulkoasianvaliokunnan puheenjohtaja **Timo Soini** (ps.) katsoo, että valiokunnan yhteys presidenttiin on pysynyt hyvänä.

”Yhteistyö on toiminut hyvin. Meillä on ollut sekä virallisia että epävirallisia tapaamisia. Ei ole tarvetta laajentaa yhteistyötä”, hän kommentoi asiaa tiistaina.

Myös keskinäinen ”fundeeraminen” sopii oppositiojohtajalle.

Valiokunnan jäsen, **Annika Lapintie** (vas.) myös katsoo, että keskusteluyhteys presidenttiin on pysynyt entisellään.

”En ole huomannut suurta eroa verrattuna hänen edeltäjäänsä.”

JANNE IMPIÖ

Kesko menetti osuuttaan ruokakaupassa

Kauppakonserni Kesko menetti ruokakaupan markkinaosuutta viime vuonna. Keskon ruokakauppa ja autokauppa kannattivat parhaiten.

Ruokakaupan markkinaosuudet julkaistaan virallisesti maaliskuussa, mutta pääjohtaja **Matti Halmesmäki** ennakoi Keskon osuuden hieman supistuneen.

K-ruokakaupat myivät 4,3 miljardin liikevaihdolla. Kasvu jäi tavoitteista, hieman alle neljän prosentin. Koko ruokamarkkina kasvoi viisi prosenttia. ”Tämä osoittaa markkinoiden toimivan”, Halmesmäki kuittaa.

Palvelutiski ei nyt toimi

Ketjun satsaa vahvasti ruuan palvelutiskeihin, mutta taloudellisesti tiukkana aikana asiointi niillä väheni. Tarjousten perässä juokseminen lisääntyi.

K-ruokakaupoissa käy miljoona asiakasta päivässä. Pirkka-tuotteita he ostivat 12 prosenttia enemmän kuin vuonna 2011.

Kotimaassa Kesko rakensi viisi uutta Citymarketia ja 11 supermarketia. Joulukuussa avattiin Pietarissa ensimmäinen K-ruokakauppa. Tänä vuonna niiden määrä lisääntyy kolmella.

Keskon tulos tammi–joulukuu

MT KESKO	1–12/2011	1–12/2012
Liikevaihto, milj. e	9 460	**9 686**
Liikevoitto , milj. e	281	**217**
Tulos ennen veroja, milj. e	282	**215**
Investoinnit, milj. e	425	**378**
Tulos/osake, e	1,84	**1,30**
Omavaraisuusaste, %	53,9	**52,5**

Halmesmäki pitää onnistuneena lähtöä Venäjän ruokakauppaan, vaikka liiketulosta se rasitti 30 miljoonaa euroa. Rakentaminen on kallista ja logistiikassa on vaikeuksia.

”Toivottavasti pääsemme 50 vuoden kuluttua samaan markkinaosuuteen ja liikevaihtoon kuin täällä.”

Kesko-konserni kasvatti liikevaihtonsa 9,7 miljoonaan euroon. Lisäys oli parisataa miljoonaa. Tulos ennen veroja jäi 215 miljoonaan, kun se viime vuonna oli 292 miljoonaa.

Osinkonsa Kesko pitää ennallaan eli 1,20 eurossa osakkeelta.

Kesko on ruokakauppa
Liikevaihto toimialoittain vuonna 2012, miljoonaa euroa

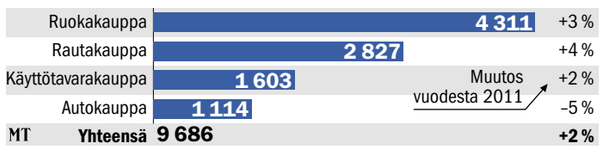

Tuotto on nykykurssilla 4,8 prosenttia, mitä voi pitää hyvänä pankkikorkoihin verrattuna.

Kesko aloitti viime vuonna sadan miljoonan euron säästöohjelman. Sillä varmistetaan kilpailukykyä ja tuottoa pääomalle. Se koskee kaikkia maita ja toimialoja.

Musta pörssi -myymälöitä karsitaan edelleen. Kodinkonekauppaa siirretään verkkokauppaan. Anttilan ketjukonsepteja uusitaan ja kuluja karsitaan.

Kiinteistöomistus ehkä pörssiyhtiöksi

Ruokakeskon toimitusjohtajana aloitti tiistaina **Jorma Rauhala**. **Terho Kalliokoski** siirtyi samalla Rautakeskon johtoon. Molemmat istuvat konsernin johtoryhmässä.

Rautakeskossa tavoitellaan taantumaa edeltävää kannattavuutta. Nyt se valahti alle kahden prosentin, kun taas Ruokakesko ja autokauppa tuottivat 22 prosenttia.

Rautakesko ja Ruokakesko ovat kannattaneet yhtä hyvin. Konsernina Kesko tavoittelee 14 prosentin tuottoa sidotulle pääomalle, mutta ylsi yhdeksään.

Rautakaupassa Kesko keskittyy kannattavuuden parantamiseen. Ulkomailta vähennetään 400 työpaikkaa. Venäjällä Kesko sulkee urheilukauppoja.

Konserni hakee piristystä kauppaansa lukuisilla uusilla rekrytoinneilla. Heihin kuuluu **Arja Talma**, joka vastaa konsernijohdossa kauppapaikoista ja sijoituksista.

Kesko hallinnoi neljän miljardin euron arvosta kiinteistöjä. Se omistaa niitä 1,4 miljardin edestä. Talman tehtävänä on luoda kiinteistöstrategiaa ja saada neliöt tehokäyttöön.

Halmesmäki pitää mahdollisena, että Kesko jossain vaiheessa vie kiinteistöomistuksensa pörssiin erillisenä yhtiönä.

JUHANI VIITALA

Aikuiskoulutuksen sijaisapu rajataan maatalousyrittäjyyden koulutukseen

Tilavierailut luetaan opintomatkaksi, johon viljelijä voi osallistua ja saada sijaisapua. Sijaisapu rajataan vain selkeästi maatalousyrittäjyyteen liittyvään koulutuksen.

Lomituspalvelulaki muuttui vuoden alusta aikuiskoulutuksen sijaisavun osalta.

Johtaja **Antti Huhtamäki** Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta (Mela) sanoo, että lain tarkoitus on säilynyt ennallaan: ”Turvata viljelijän mahdollisuus ammatillisen osaamisensa kehittämiseen.”

Viljelijä voi saada vuodessa enintään 15 päivää sijaisapua, jos hän kehittää yritysosaamistaan aikuiskoulutuksessa.

Aikuiskoulutuksen sijaisapu rajataan maatilan maatalousverotettuun toimintaan: kotieläintuotantoon ja kasvinviljelyyn sekä tuotteiden pienimuotoiseen jatkojalostukseen.

Laki täsmentää tulkintoja

Mela hyväksyy koulutuksen, jossa viljelijä perehtyy maatalouden verotukseen, riskienhallintaan tai vaikkapa tukien lainsäädäntöön.

Sijaisapua ei saa enää maatalousyrittäjän muuhun työhön tai muuhun yrittäjätoimintaan liittyvään koulutukseen.

Laki täsmentää aikuiskoulutuksen sijaisavun tulkintoja. Lomitusalueilla on tähän asti tehty erilaisia päätöksiä. Sijaisapua on voinut saada jopa kosmetologin opintoihin.

”Täsmennys säästää vähän muttei paljon”, hallitusneuvos **Riitta Kuusisto** sosiaali- ja terveysministeriöstä laskee.

Sijaisapua maatilavierailuihin

Jos opintomatka jatkuu useita päiviä, sijaisavun oikeutta tarkastellaan joka päivältä erikseen. Sijaisapua myönnetään, jos päivä sisältää pääasiassa aikuiskoulutusta. Sijaisapua voi saada myös matka-ajalle.

Yksikönpäällikkö **Päivi Wallin** Melasta kertoo, että sijaisapua saa koulutuspäiviin, joilla vieraillaan maatiloilla. Käynnit kehittävät ammatillista osaamista.

Sijaisapua ei saa päiville, jolloin käydään vain ostoksilla tai tutustutaan nähtävyyksiin. Niihin viljelijä voi hakea vuosilomaa tai maksullista lomitusta.

Messuille ja näyttelyihin osallistumista ei katsota aikuiskoulutukseksi. Niiden pääasiallisena tarkoituksena pidetään tuotteiden markkinointia.

Lomituksen paikallisyksikkö päättää sijaisavusta vasta, kun viljelijä toimittaa sinne koulutusohjelman. Ohjelmasta katsotaan, sisältääkö se sijaisapuun oikeuttavaa aikuiskoulutusta.

Kouluttaja voi olla muukin kuin varsinainen koulutusorganisaatio. Kaupallisten yritysten ja tuottajajärjestön koulutus voidaan hyväksyä.

JUHANI VIITALA